

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

КОМІТЕТ З ПИТАНЬ ОСВІТИ, НАУКИ ТА ІННОВАЦІЙ

Р І Ш Е Н Н Я

До протоколу № 37
від 01 липня 2020 року

**Про проект Закону України
“Про внесення зміни до статті 7 Закону України
“Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб”
щодо щомісячної адресної допомоги”
(реєстр. № 2297 від 22.10.2019)**

Головним Комітетом з опрацювання цього законопроекту є Комітет Верховної Ради України з питань прав людини, деокупації та реінтеграції тимчасово окупованих територій у Донецькій, Луганській областях та Автономної Республіки Крим, міста Севастополя, національних меншин і міжнародних відносин.

Законопроектом пропонується статтю 7 доповнити частиною 11, якою передбачити право внутрішньо переміщених осіб на отримання щомісячної адресної допомоги для покриття витрат на проживання, в тому числі на оплату житлово-комунальних послуг, у таких розмірах:

для працездатних осіб, для осіб, які втратили працездатність, дітей (в тому числі дітей, які після досягнення повноліття продовжують навчання за денною формою до досягнення ними 23 років) - **прожитковий мінімум** для відповідних соціальних і демографічних груп населення;

для осіб з інвалідністю I групи та дітей з інвалідністю - **130 відсотків прожиткового мінімуму** для осіб, які втратили працездатність;

для осіб з інвалідністю II групи - **115 відсотків прожиткового мінімуму** для осіб, які втратили працездатність;

для осіб з інвалідністю III групи - **прожитковий мінімум** для осіб, які втратили працездатність.

Головне науково-експертне управління, розглянувши законопроект, висловило щодо його змісту такі зауваження та пропозиції.

1. Зокрема, управління звертає увагу на необхідність перегляду найближчим часом усього механізму забезпечення населення соціальними гарантіями з огляду на недоліки його функціонування. Перш за все визначення умов

соціальної підтримки окремих категорій громадян необхідно здійснювати в рамках *єдиного порядку* із встановленням *загальних критеріїв її надання*, а не за окремими категоріями осіб без з'ясування їх *реальних потреб*. При цьому, слід врахувати, що основною умовою побудови належної системи соціального захисту є встановлення об'єктивної величини основних соціальних стандартів: прожиткового мінімуму, мінімальної заробітної плати, пенсії тощо, що значною мірою має допомогти вирішувати людині питання життєзабезпечення самостійно, а також створить умови для економії бюджетних витрат.

2. У зв'язку з тим, що вказана адресна допомога має цільовий характер і призначена на покриття витрат на проживання, в тому числі, на оплату житлово-комунальних послуг, експерти вважають за доцільне визначити її розмір не у "твердій" сумі, як пропонується у проекті, а співрозмірно з відповідними витратами, як це зроблено, наприклад, щодо житлових субсидій, які надаються відповідно до Положення про житлові субсидії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України **"Про спрощення порядку надання населенню субсидій для відшкодування витрат на оплату житлово-комунальних послуг, придбання скрапленого газу, твердого та рідкого пічного побутового палива"** від 21.10.1995 № 848 (у редакції від 05.05.2020).

3. У зв'язку з тим, що згідно зі ст. 15 Закону фінансове забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб здійснюється за рахунок бюджетних коштів, є необхідність дотримання вимог ст. 91 Регламенту Верховної Ради України та ст. 27 Бюджетного кодексу України щодо надання до проекту належного фінансово-економічного обґрунтування (включаючи відповідні розрахунки). Крім цього, варто зазначити, що суб'єкт права законодавчої ініціативи у разі внесення законопроекту, прийняття якого призведе до зміни показників бюджету, які передбачатимуть збільшення витрат бюджету, має подати пропозиції змін до законодавчих актів щодо скорочення витрат бюджету та/ або джерел додаткових доходів до бюджету для досягнення його збалансованості.

4. Проект вимагає техніко-юридичного доопрацювання. Зокрема, варто врахувати, що у чинній редакції ст. 7 Закону вже є ч. 11, а тому доповнювати її треба ч. 12.

5. Доцільно також отримати відповідний експертний висновок Уряду щодо доцільності та фінансово-економічних можливостей запровадження цього законопроекту.

Комітет Верховної Ради України з питань бюджету звертає увагу, що законопроект має вплив на показники бюджету. Його реалізація потребуватиме додаткових видатків з державного бюджету у зв'язку з підвищенням розміру грошової допомоги до прожиткового мінімуму для працездатних осіб, які не будуть забезпечені фінансовим ресурсом, натомість реальні джерела покриття таких видатків розробником не визначені, що є порушенням вимог частини першої статті 27 Бюджетного кодексу України та частини третьої статті 91 Регламенту Верховної Ради України.

Міністерство соціальної політики України не підтримує зазначений законопроект. На сьогодні механізм виплати щомісячної адресної допомоги

внутрішньо переміщеним особам регулюється постановою Кабінету Міністрів України від 01.10.2014 року № 505. У 2019 році на вказану виплату у Державному бюджеті України передбачено 3 млрд. грн.

Варто звернути увагу, що розмір щомісячної адресної допомоги для працездатних осіб відповідно до постанови становить **442 грн. на одну особу** (члена сім'ї). Загальний розмір допомоги на сім'ю не може перевищувати **3000 грн.**, для сім'ї, до складу якої входить особа з інвалідністю або дитина з інвалідністю, - **3400 грн.**, для багатодітної сім'ї - **5000 грн.** Загальний розмір щомісячної адресної допомоги на сім'ю, до складу якої входить двоє або більше осіб з інвалідністю (дітей з інвалідністю), максимальним розміром не обмежується.

У разі прийняття законопроекту для виплати щомісячної адресної допомоги працездатним особам у розмірі прожиткового мінімуму для відповідних соціальних і демографічних груп населення, необхідні додаткові видатки з державного бюджету, проте розробником не здійснено прогнозних фінансово-економічних розрахунків.

Крім того, Міністерство соціальної політики України опрацьовує питання відв'язання такого показника, як прожитковий мінімум від так званих "споживчих кошків", а саме їх непродуктивної частини, а також підвищення ефективності його застосування, оскільки збільшення розміру прожиткового мінімуму призводить до автоматичного перерахунку великої кількості соціальних виплат.

На думку фахівців Міністерства соціальної політики України, від розміру реально обрахованого прожиткового мінімуму мають залежати тільки соціальні виплати, які є основним джерелом існування.

Міністерство освіти і науки України зазначає про відсутність зауважень до тексту законопроекту, однак звертає увагу на те, що його реалізація потребує додаткових видатків з Державного бюджету України.

Так, на даний час відповідно до постанови КМУ від 021.10.2014 № 505 "Про надання щомісячної адресної допомоги внутрішньо переміщеним особам для покриття витрат на проживання, в тому числі на оплату житлово-комунальних послуг" грошова допомога для працездатних осіб становить **442 грн. на одну особу** (члена сім'ї), а для осіб, які отримують пенсію, та інших осіб, які досягли 18-річного віку і продовжують навчання за денною формою в закладах освіти до закінчення таких закладів, але не довше, ніж до досягнення ними 23 років, **-1000 грн. на одну особу** (члена сім'ї). Водночас фінансово-економічні розрахунки щодо впливу реалізації акта на державний бюджет відсутні.

Підкомітет з питань вищої освіти, розглянувши та обговоривши на своєму засіданні 15 червня 2020 р. зазначений законопроект, а також, беручи до уваги висновки Головного науково-експертного управління, Комітету Верховної Ради України з питань бюджету, Міністерства соціальної політики України, Міністерства освіти і науки України, рекомендує повернути його суб'єктам права законодавчої ініціативи на доопрацювання.

Враховуючи зазначене, **Комітет з питань освіти, науки та інновацій вирішив:**

1. Рекомендувати Верховній Раді України відповідно до пункту 3 частини першої статті 114 Регламенту Верховної Ради України проект Закону України “Про внесення зміни до статті 7 Закону України “Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб” щодо щомісячної адресної допомоги” (реєстр. № 2297 від 22.10.2019), поданий народними депутатами України Королевською Н.Ю. та Солодом Ю.В., повернути суб’єктам права законодавчої ініціативи на доопрацювання.

2. Направити це Рішення Комітету Верховної Ради України з питань прав людини, деокупації та реінтеграції тимчасово окупованих територій у Донецькій, Луганській областях та Автономної Республіки Крим, міста Севастополя, національних меншин і міжнаціональних відносин, який є головним з опрацювання цього законопроекту.

Голова Комітету

С.В. Бабак